

SỞ NÔNG NGHIỆP VÀ PTNT
TỈNH YÊN BÁI
**CHI CỤC TRỒNG TRỌT VÀ
BẢO VỆ THỰC VẬT**

Số: 28 /TTBVTM-NV

V/v tăng cường công tác điều tra,
phát hiện và phòng trừ dịch hại
chính trên một số cây lâm nghiệp

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Yên Bái, ngày 17 tháng 3 năm 2022

Kính gửi: Trung tâm Dịch vụ hỗ trợ phát triển nông nghiệp
các huyện, thị xã, thành phố

Thời gian qua, do ảnh hưởng của thời tiết diễn biến phức tạp đã tạo điều kiện thuận lợi cho các đối tượng sinh vật phát sinh và gây hại trên các loại cây trồng nông, lâm nghiệp, trong đó có cây Keo, Quế, Bồ đề. Để phòng, chống và hạn chế tối mức thấp nhất thiệt hại do dịch hại gây ra. Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật đề nghị Trung tâm Dịch vụ hỗ trợ phát triển nông nghiệp các huyện, thị xã, thành phố và các cơ quan chuyên môn liên quan phối hợp, thực hiện một số nội dung như sau:

1. Tăng cường công tác điều tra phát hiện, dự tính, dự báo dịch hại trên cây Keo, Quế, Bồ đề để nắm chắc diễn biến của sâu bệnh hại và hướng dẫn các biện pháp phòng trừ kịp thời không để lây lan trên diện rộng. Đặc biệt lưu ý các vùng ô địch, vùng xa khu dân cư, các diện tích trồng mật độ cao...

2. Phối hợp với các cơ quan chuyên môn liên quan, chính quyền cơ sở tăng cường công tác kiểm tra theo dõi và thông báo, hướng dẫn các biện pháp phòng trừ sâu bệnh hại trên cây trồng. Phối hợp tổ chức tập huấn, viết tin bài tuyên truyền trên hệ thống thông tin truyền thông. Hướng dẫn các chủ rừng, người sản xuất thường xuyên, chủ động kiểm tra rừng, phát hiện kịp thời, theo dõi chặt chẽ tình hình sâu bệnh hại, phân loại theo tuổi cây, khoanh vùng sâu bệnh hại và áp dụng các biện pháp kỹ thuật phòng trừ an toàn, hiệu quả.

(Có hướng dẫn biện pháp kỹ thuật phòng trừ kèm theo)

3. Thường xuyên báo cáo Uỷ ban nhân dân các huyện, thị xã, thành phố, Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật, các đơn vị liên quan trên địa bàn về diễn biến tình hình dịch hại, công tác tổ chức phòng trừ, những thuận lợi, khó khăn và tham mưu, đề suất các giải pháp tháo gỡ, khắc phục nhằm nâng cao hiệu quả trong công tác bảo vệ sản xuất nông, lâm nghiệp.

Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật đề nghị Trung tâm dịch vụ hỗ trợ phát triển nông nghiệp các huyện, thị xã, thành phố, các đơn vị liên quan quan tâm phối hợp chỉ đạo và triển khai thực hiện./.

Nơi nhận:

- Như kính gửi;
- Sở Nông nghiệp và PTNT;
- UBND các huyện, thị xã, thành phố;
- Cục Bảo vệ thực vật;
- Trung tâm Bảo vệ thực vật phía Bắc;
- Phòng Nông nghiệp và PTNT các huyện, Phòng Kinh tế thị xã, thành phố;
- Chi cục Kiểm lâm; Trung tâm Khuyến nông;
- Đ/c Chi cục trưởng;
- Lưu: VT, NV.

**KT. CHI CỤC TRƯỞNG
PHÓ CHI CỤC TRƯỞNG**

Phạm Đình Vinh

HƯỚNG DẪN

**BIÊN PHÁP KỸ THUẬT PHÒNG TRỪ MỘT SỐ ĐỐI TƯỢNG
DỊCH HẠI CHÍNH TRÊN CÂY KEO, QUẾ, BỒ ĐỀ**
(Ban hành kèm theo công văn số: 28 /TTBVTV-NV ngày 17 tháng 3 năm 2022
của Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật Yên Bái)

I. DỊCH HẠI TRÊN CÂY BỒ ĐỀ

1. Sâu xanh ăn lá

1.1. Triệu chứng gây hại

Sâu xanh ăn trụi lá, làm giảm tốc độ sinh trưởng và phát triển của cây, nếu bị sâu ăn đi ăn lại mà không kịp thời phòng trừ cây bồ đề có thể chết. Bồ đề 2 - 4 tuổi dễ bị sâu xanh phá hoại và gây hại thành dịch trên diện rộng.

1.2. Biện pháp phòng trừ

- Biện pháp thủ công:

- + Phát quang nương đồi dưới tán rừng bị sâu gây hại, dọn sạch tàn dư.

- + Tỉa cây, cành hợp lý theo đúng yêu cầu kỹ thuật.

- + Rung cây làm cho rơi một phần sâu xuống đất và bắt giết bằng phương pháp thủ công.

- + Dùng cuốc, xén, cào bới nhẹ lớp đất mặt xung quanh gốc và rộng dần ra dưới tán cây tìm bắt giết nhộng sâu.

- + Dùng tay bắt hoặc sử dụng cành trà đập để giết trưởng thành rất hiệu quả.

- + Sử dụng bẫy đèn: Dùng các loại đèn ác quy, đèn măng xông đốt bằng bình ga du lịch..., đặt trên chậu nước bẫy trưởng thành trong và xung quanh rìa rừng.

- Biện pháp sinh học: Bảo vệ những loài thiên địch có ích như kiến, ong, chim, các loại bò sát..., không lạm dụng trong việc sử dụng thuốc hóa học.

- Biện pháp hóa học: Khi mật độ sâu xanh hại cao, các biện pháp phòng trừ khác đã áp dụng nhưng hiệu quả đạt được không cao, có thể sử dụng một số loại thuốc hóa học để phòng trừ như: Catex 3.6EC; Actamec 75EC; Soka 25 EC; Sieulitoc 250EC; Dantox 5 EC; Biocin 16WP.

II. DỊCH HẠI TRÊN CÂY QUẾ

1. Sâu đo ăn lá

1.1. Triệu chứng gây hại

Sâu đo ăn trụi lá quế, trông hiện tượng như cây bị chết. Sâu hại làm cây suy yếu giảm sinh trưởng phát triển và tạo điều kiện thuận lợi cho những loài sâu hại thứ cấp xâm nhập, gây hại.

Sâu đo non hoạt động mạnh, nhả tơ di chuyển theo gió. Hóa nhộng dưới đất. Gây hại tập trung vào các tháng 2, 3, 4 và 7, 8, 9 là thời kỳ cây quế ra lộc và sinh trưởng phát triển mạnh.

Sâu đo ăn lá quế tập trung chủ yếu ở sườn đồi và chân đồi là chính. Nơi này có nguồn thức ăn dồi dào và khí hậu nóng ẩm thích nghi với điều kiện ngoại cảnh của loài sâu hại này.

1.2. Biện pháp phòng trừ

- Biện pháp thủ công:

- + Dùng biện pháp rung cây làm rơi một phần sâu dưới đất và bắt giết bằng tay.
- + Dùng cuốc, xén, cà bón nhẹ lớp đất mặt xung quanh gốc và rộng dần ra dưới tán cây tìm bắt giết nhộng sâu.
 - Sử dụng bẫy đèn: Dùng các loại đèn ác quy, đèn măng xông... đặt trên chậu nước bẫy trưởng thành trong và xung quanh tán rừng.
 - Biện pháp sinh học: Bảo vệ những loài thiên địch có ích như kiến, ong, chim, các loại bò sát..., không lạm dụng trong việc sử dụng thuốc hóa học.
 - Biện pháp hóa học: Khi mật độ sâu gây hại cao có thể sử dụng một số loại thuốc hóa học phòng trừ như: Dylan 10WG, Tasodant 600EC, Sherpa 25EC, Catex 3.6EC, Comda 250 EC... Hiệu quả phòng trừ khi sâu non tuổi 1 - 2 và cây còn nhỏ.

2. Bọ xít nâu sẫm

2.1. Triệu chứng gây hại

Bọ xít sống tập trung ở nách chồi và điểm gốc cành. Các vết chích cùng với vết loang to lan gần hết hoặc kín nách chồi. Các vết chích cùng với vết loang sau 1 - 2 tuần chuyển sang màu xám đen, hơi lõm xuống sau đó chuyển màu nâu xám, khô dần, nứt ra theo chiều dọc của cành, chồi. Phần gỗ tiếp giáp với vỏ cũng chuyển màu hơi xám. Những gốc cành hoặc phần ngọn bị nhẹ thì ở phía trên vết hại sùi to dần với nhiều hình dạng khác nhau, phía dưới vết hại không sùi hoặc hơi sùi, đoạn giữa vỏ quế chết dần và chỉ còn lại gỗ. Phần lớn các cành này sẽ chết dần dần.

Bọ xít nâu sẫm bắt đầu gây hại vào cuối mùa xuân, mật độ tăng dần và đạt đỉnh cao vào đầu mùa hè và giữa mùa thu, đây là thời kỳ có nhiều cành bánh té ở các đồi quê. Sau khi đạt đỉnh cao, mật độ bọ xít giảm dần và rất thấp trong mùa đông.

2.2. Biện pháp phòng trừ

- Biện pháp thủ công:
 - + Tỉa thưa cây, cắt bỏ phần thân hại, hạn chế nơi trú ngụ của bọ xít.
 - + Bắt giết bọ xít khi mới nở còn sống tập trung, ngắt các ổ trứng bọ xít.
- Biện pháp hóa học: Khi mật độ bọ xít gây hại cao có thể sử dụng một số loại thuốc hóa học để phòng trừ như: Supertar 950 SP; Cymerin 25EC; Sherzol 205 EC; Bitox 40EC; Watox 400 EC...

III. DỊCH HẠI TRÊN CÂY KEO

1. Bệnh phấn trắng

1.1. Triệu chứng gây hại

Bệnh do nấm *Oidium sp* gây ra. Khi mới bị nhiễm bệnh có đám bột trắng sợi nấm và bào tử nấm trên lá già, lá bánh té và lá hình lông chim. Khi bệnh gây hại nặng có thể gây rụng lá hoặc làm chết cây con.

1.2. Biện pháp phòng trừ

- Biện pháp canh tác: Chọn đất trồng thích hợp, thoát nước, thoáng gió. Không nên bón nhiều phân đậm.
- Biện pháp hóa học: Khi tỷ lệ bệnh hại cao có thể sử dụng một số loại thuốc hóa học để phòng trừ như: Amity top 500SC; Starone 20WP; Daconil 500SC...

2. Một đục thân

2.1. Triệu chứng gây hại

Một trưởng thành đục lỗ vào thân cây keo, đục qua lớp vỏ, đào đường hầm vào thân cây và đồng thời đào đến đâu cấy nấm đến địa điểm đó làm cho vỏ cây sùi nhựa, sau khoảng 5 đến 10 ngày chuyển màu đen. Trưởng thành đẻ trứng trong đường hầm, tạo đường lỗ đục trong thân cây keo, sau khi trứng nở thành sâu non ăn các sợi nấm có sẵn trong đường hầm để sinh sống. Sợi nấm hại có màu đen trong các đường hầm do mọt đục. Khi cây keo non bị mọt đục gây hại sẽ sinh trưởng còi cọc, đối với những cây keo từ 3 - 5 năm tuổi bị mọt đục gây hại sẽ làm giảm giá trị thương phẩm và kinh tế.

Trong một năm mọt đục thân cây keo có 7 lứa gây hại, trong đó cao điểm gây hại vào các tháng 7, 8 và tháng 10, 11.

2.2. Biện pháp phòng trừ

- Biện pháp đặt bẫy diệt trưởng thành đạt hiệu quả cao: Dùng bẫy Panel, bẫy phễu có mồi cồn để bẫy bắt mọt trưởng thành. Khoảng cách 10 m/bẫy và đặt bẫy ở độ cao 1,2 m - 1,4 m, đặt vào buổi sáng, lúc trời không mưa, cứ 10 ngày thay mồi cồn 1 lần. Đặt bẫy vào 2 đợt: Từ tháng 5 đến tháng 8 và từ tháng 9 đến tháng 12 hàng năm.

- Biện pháp sinh học: Sử dụng chế phẩm sinh học có nấm *Beauveria bassiana* để phòng trừ vào thời điểm mọt trưởng thành xuất hiện bay ra ngoài nhiều gây hại và đẻ trứng. Nên phun chế phẩm sinh học vào 2 đợt là tháng 5 - tháng 8 và từ tháng 9 - tháng 12, là thời điểm phòng trừ hiệu quả nhất, phun vào lúc chiều mát.

*** Lưu ý: Khi sử dụng biện pháp hóa học để phòng trừ dịch hại, đề nghị thực hiện:**

- Dùng máy phun động cơ áp lực cao, phun cả trên tán cây và dưới mặt đất, phun bao vây xung quanh ổ dịch để tăng hiệu quả trong phòng trừ dịch hại.

- Để bảo vệ sức khỏe và môi trường, yêu cầu: Người lao động phải đảm bảo trang bị và sử dụng bảo hộ lao động; Sử dụng thuốc bảo vệ thực vật theo nguyên tắc 4 đúng (đúng lúc, đúng thuốc, đúng nồng độ và liều lượng, đúng kỹ thuật), đọc kỹ hướng dẫn sử dụng in trên bao bì, đảm bảo thời gian cách ly (đặc biệt đối với phòng trừ dịch hại trên cây Quế); Sau khi sử dụng xong phải vệ sinh trang phục, dụng cụ và thu gom bao bì thuốc bảo vệ thực vật để vào đúng nơi quy định.